

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 frt — kr.
Félévre 5
Nagyodévre 2 50
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesős hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

A konzekvenzia.

Debreczen, szept. 11

Nevetni valló állapot a mostani, ha nem komoly dologról volna szó: a magyarság bóréről. Mi ugyanis hadban vagyunk a mai rendszerrel s nap-nap után felsoroljuk az okokat, hogy miért? Azért hogy ez a rendszer egyoldaluan agrárius és egyoldaluan nemzetietlen. S a rendszer hívei tán azzal vágnak vissza, hogy nem igaz, hogy a kormányzati irány nem reakzionárius, nem agrárius és nem nemzetietlen? O, dehogy is! A jelenségeket, a miket mi konstatálunk, konstatálják ők. A bajt, a mivét a jelenségek járnak, ők is bajnak nézik, El is ítélnék mindent, a mit mi elítélünk, de — és ez a nevetni való, — mindennek konzekvenziájául nem azt vonják le, hogy eszerint az irány, melyhez e jelenségek és bajok fűződnek, rossz és elvetendő, hanem azt, hogy ilyen Széll Kálmán.

Hogyan járnak az illető urak agybél kerekerei, épenséggel lehetetlen megérteni. Csak a taktikájuk látszik. Konstatálván a végzetes különbséget a múlt és jelen között, nem abban a változtatban keresik a különbség okozóját, a mely be állott, hanem épen azokban az elemekben, amik nem változtak. Így a reakciós jelenségek nem közvetve, a néppártot támadják, az agrárius tulkapásokat ostromozva, hanem az agráriusokat. Pedig a néppárt volt a múltban s még sem

uralkodott e reakció, az agráriusok is tul szenvedték a múltban s azért mégsem folyt egyoldalú gazdasági politika. Ellenben nem volt a múltban Széll Kálmán és nem volt a kormány támogatói sorában a nemzeti párt. Logika szerint tehát ezekben rejlik a visszaesés oka, ennélfogva — éljen Széll Kálmán.

A nemzetiségi kérdésben pedig még annyira sem mennek, hogy bűnbakot keresnének. Sőt ellenkezőleg. Melléje szegődnek a magyarellenes mozgalmaknak, mondván, hogy az így, nagyon jól vagyon. Tapsolnak Széllnek, mikor paktál a nemzetiségekkel és fehérruhás leányokat küldenek a készülő nemzetiségi képviselők elébe. Azt mondják, hogy sokat ér, ha ilyenek is lesznek.

Hogy mennyiben volna az ország, akárhogy iparkodnak is ezt magyarázni, sehogy sem értjük meg. Nem lehet az nekünk jó, már azért sem, mivel a magyarellenes törekvéseket magukra nézve jónak találják. De nem lehet jó azért sem, mivel épen az új rendszer politikája következtében megbomlott a magyarság egysége is, társadalmilag, gazdaságilag és felekezetiileg az ellentétek a végsőig kiélesedtek, összetartásról, szövetkezésről a közös ellenség ellen szó nem lehet s ennyi mindenféle ellentét mellé még a nemzetiségi ellentétet is belekivánni a parlamentbe, egyenesen döröszeg volna, ha a parlament épen parlament volna, azaz visszatükröse az ország állapotá-

nak s tagolásában hü képe az országos közvélemény tagolásának.

De mi a mai parlament valójában? Széll Kálmán föltétlen ura. Nincs benne semmi ellentállás, semmi önállóság. Az ellenzék is a kormánnyal halad, hát még a kormánypárt. Azt tehet Széll a parlamentben amit akar.

Az ország pedig? Mintha minden harmónia és megelégedés a parlamentbe költözött volna, az országban nem maradt belőle semmi. A kedélyek izgulnak, a vélemények elkeseredtek. Senki nem helyesel semmit, Széll Kálmánnak, minden telegrafálás mellett alig van igaz híve.

Mindenütt látják gyámoltalanságát, megbizhatatlanságát és rosszhiszeműségét. Akik telegrafálnak neki hivatalosan, magukban lenéznek és becsmériik. Valóban, a Széll Kálmán népszerűsége az országban egy fityínget sem ér, de még a politikai körök igazi véleményét róla sem irigyeljük tőle.

Hogy lehetséges mégis, hogy Széll Kálmán ura a helyzetnek? Igazán csak az emberek renyhesége adhatja meg a magyarázatot. Azt hiszik, hogy válogatni kell, nem pedig dönteni. Már pedig kit, vagy mit válasszanak, ha Szélltől elfordulnak? Inkább szegődnek Széllhez, mint a néppárthoz, ez az általános felfogás. Pedig téves, pedig hamis. Mert az a külső máz, a mi Széll politikáját a néppárttól elválasztja, nem érdemes

A butaság.

Heine.

A »Debreczen« tárczája.

E földön itt a három főhatóság:
A góg, hiúság és alattvalóság,
Sok bajt hozhat szegény fejedre kárnak,
De végre is legyűrheted mind a hármat.

Am el vagy veszve s nem találsz mentiséget,
A butaság, ha léssen ellenséged,
Elvész a bölcs: a dőre tette ezt
Ajax fölé helyezve Therziteszt.

Reád röhög hülyén s arczatlanul
Magát dicséri és mindent szól-szapul,
Ez állat ellen mit tehetsz elvégre,
Huzd meg magad s a csapásról téj le!

A ki álmában él . . .

A »Debreczen« tárczája.
Catalle Mendés.

Kivétel volna? Bizony nem az. Már sokan vannak s még többen, számtalanon lesznek, ha hogy ez a történet, mit elbeszélendő vagyok — és el kell mondanom — nem retenti fel elernyedte életerejüket rettenetessége, irtózatossága által s nem erősíti meg ellankadt akaratukat.

I.

Allát mellére sülyesztve, lógó karokkal megy az utcán. Kétségtelenül ötven éves. De a legtörődöttebb ötvenévesek, azok a kiket a leginkább elcsigázott, szétrozsolt az utalatos kicsapongás, nem tantorognak úgy mikor mennek, nem lézengenek inogó léptekkel, a légbe kapaszkodva ennyire.

Felette kinyitott szemében, melyek meredségében soha sem csukódik le a szemhéj, két sárga fénytelen ágát, a vén vakok szemének buta semmit mondása van. Fakó sárga arca, melynek petyhüdt bőren nincs egy eleven ráucz sem, halottéhoz hasonlít, a kinek eltemetésevel késnek s a mohos sírból való koponyákat is juttatja eszünkbe.

Aki kérdi, nem felel, mintha nem is értené, pedig hallja, mert összerezzen, mint egy alvó állat, ha rácsáp az ostor s félre húzódik egy szegletbe s ott elbujik, remegve. Hangja — mert megcsik, hogy beszél, nem mással, magával, — olykor nagyon éles, magas majdnem meghalhatóan, hasonlatos egy metsző tücsök hanghoz, olyan, mintha valahonnan méssziről jönne, olykor azonban mély, sulyos, mintha valami siket mélységből emelkednék, de mindig, inkább valami más hang, nem emberé.

Szája minden szó után nyitva marad, s olykor vérelen nyelve kissé kilóg, bételt rágó négere hez hasonló fekete fogai közül.

És mindenütt, látni lehet, mindenkor, az egy-
mest surló kerekék rotojában az utcán, a
nyüzsgő boulevardon, a hol tolong a nép,
mindenütt, mindenkor ott jár.

Komorán, telve ijeszto ijedelemmel, úgy
néz ki, mint egy feltamadott, a ki az életben
a világosságon folytatja a lassu sétát, a
mibé ott kezdett az Arnyban nyitott kopcr-
sója körül.

Nos és ez az ember nem ötven éves
alig van harmincz. S egykor szép volt, s
egykor a daliás fiatalság duzzasztotta keblét,
csalt mosolyt ajkára, lángot szemébe s hom-
lokára az éles ragyogását. S boldog volt, ál-
mai s szerelme, reményeinek teljerítését látva
maga körül. Művész volt s tudta, hogy eléri
időnapelőtt vágyainak pontját: szerelmes volt
s ismerte a legnagyobb gyönyört, mert ferje
volt annak, a kit szeretett s látta mosolyogni
mikor vállára hajtotta alvó fejét.

A boldogság s a remény fogták be éle-
tét, pazarkodott saját magával, kész volt
nemes merész tettekre, becsüleletes mint egy
szűz esküje, derék, mint egy hős kardja,
maga a fiatalság volt, a diadalmas, a ra-
gyogó.

De egy napon, ostoba kíváncsiságból,
vagy talán percznyi unalom elintézese végett,
belepett abba az atkozott boltba, a hol a
zöld térszát árulják, a miben benne lakozik

arra, hogy számoljunk vele. Ma inkább Széll politikáját támogatják, de ez a politika csak átmenet a néppárti uralomhoz s megalakítván az átmenetet, a néppárti uralom annál szilárdabban ülhet az ország nyakán, mintha eruptió útján keveredett volna föl.

Nem a Széll-politika áll szemben a néppárttal, hanem a liberalizmus. Az a politika, amely Széllig távol tudta tartani a társadalmi bomlást a magyarságtól, a mely nem ébresztette föl a nemzetiségek étvágyát, a mely nem tette a kérdést, vajjon a nemzetiségi törekvések bele fészkelődjenek az egységesen magyar parlamentbe. Mert megint nem szabad felülni annak a frázisnak, hogy minden jogosult elem legyen képviselve. Hiszen ebben az értelemben a románok, a szászok, a szerbek és a törökök sohasem hiányoztak a törvényhozástól.

Mint magyar állampolgároknak, a nemzetiségeknek sohasem volt panaszuk, képviselők, akiket választottak, bent ülnek a törvényhozásban. Épen a tulzók rekedtek kívül, akik a magyar állameszmé ellen dolgoznak, azok, akiket mi magyar állampolgárok magyar törvényhozónak választottunk meg, ha nem nemzetiségi szakadárak, azzal az utasítással, hogy szakadjanak el a magyar államtól.

Hát ez hiányzik még Széll Kálmán-nak? Ezeket a forradalmi, magyar ellenes törekvéseket akarja legalizálni a magyar törvényhozó diszével és immunitásával? Ha megteszi és a Sándor-utczában sorra hangzanak el a beszédek, melyek Erdély bekebelezését Romániába követelik, azok, akikkel szembe állanak, ismét nem fogják eltagadni a bajt, csó-

válni fogják rajta a fejüket és ismét azt mondják: éljen Széll Kálmán. Hol ebben a konzekvencia, nem tudjuk. De hogy mekkorra benne a személy hézag, mekkora a szorgaság, centiméternyi pontossággal; meg lehet állapítani.

Debreczen, szeptember 11.

Uj miniszteriumok. Uj miniszteriumok föllállítása a távol jövő zenéjébe tartozik. Most temetődött el a közegészségügyi miniszterium s melléje feküdt a művészeti miniszteriumnak, amelyről szintén szó volt már egyszer, mikor osztozkodtak a felett, hogy a színművészeti dolgok is a kultuszminiszteriumhoz tartoznak, mint a többi miniszteri kérdések és nem a belügyminiszteriumhoz. Akkor a főlemüle bírójának azt mondták, hogy sem ide nem, sem oda nem, hanem egy külön művészeti miniszteriumba, a mely azonban nincs, tehát minden úgy marad, ahogy volt. A közegészségügyi miniszterium eszméje körülbelül abból vetődött fel, hogy a belügy kormány, híven programjához, az ediginél jóval nagyobb gondossággal lát hozzá a közegészségügyi követelmények kielégítéséhez. Olyan nagy munka akadna csakugyan a közegészség ügy terén, hogy akár egy egész miniszteriumot foglalkoztatna, de a költség, a mi rendelkezésre áll, még arra sem elég, hogy a belügyminiszterium ügyosztályában tervezett reformok kielégítésének.

Már pedig miniszteriumot alakítani pénz nélkül oly szédelgés volna, mint házat építeni egy britannika szivarral. Még legközelebb áll a megvalósuláshoz az a sokszor felvett gondolat, hogy a vasutügyeket külön miniszteriumba tegyék. Ez azért látszik közelebbnek, mert az óriási módon kifejtett közlekedésügy amugy is a hivatalnokoknak a többihez képest aránytalanul nagy mennyiségét foglalkoztatja.

Am a gondolat majd csak akkor lesz aktuális, ha Magyarországon a kereskedelmi és főleg az ipari ügyek is úgy fejlődnek,

mint a közlekedésügy, hogy a reszortok, melyek még nem is oly régen egy kézen voltak, három kézbe kerüljenek.

Tisza Kálmán beszámolója. Tisza Kálmán Nagyvárad országgyűlési képviselője szeptember 20-an tartja meg beszámolóját Választói ünnepélyeseu fogadják.

A feloszlatott Reichsrath.

Haragudtak, dulakodtak, verekedtek, egymást ütöttek, verték, kidobálták s a fegyveres erő is kidobalta őket.

Később békesebben akasztottak meg minden tárgyalást, de azért mégis együtt tartották őket, mert a mostani dicsőséges állam gépezet nélkülözhetetlen szerve képeztek. — Delegátusok nélkül nem lehetnek közös ügyek, közös ügyek nélkül nem lehet 1867-iki alap; 1867-iki alap nélkül nincs uralgó többség a mely ek minden szabad, a zsarnokságok legnagyobbikának nevében a többség nevében, tehát a nyersérő nevében.

Addig haragudtak, addig dulakodtak, verekedtek, lármaztak, kervényeztek obstruáltak, míg haza nem küldték őket.

Felfordult a világ, feloszlattak az osztrák birodalmi tanácsot.

A régi lármazó helyett jönnek új lármazó, mindegyik nemzetiség elküldi Bécsbe a maga emberét. Az alakok változnak, de azok az eszmék, a melyeket az aránylagos szabadság felkötött újabb megtestesülésekbe fognak átmenni. Turbulens megtestesülésbe, de a melynek a mult emléke élet jogot biztosít.

Az egyik haragos cseh helyett jön egy másik haragos cseh, az egyik szitkozódó német helyett jön egy másik szitkozódó német és így tovább.

A régi a tapasztalás terheit hordák a vállakon, az újak új kedvet hoznak a küzdelembe, és választóik felzúgott kedélye támogatja őket.

A birodalmi gyűlés feloszlatása egy új lépés azon a végzetserű úton, amelyen a sors vezet most Ausztriát.

A mostani Reichsrath meg csak azt bizonyította be, hogy nehezzé lett Ausztriát a mostani alkotmányomi kormányozni, az új Reichsrath pedig már azt fogja bizonyítani, hogy ez nemcsak nehéz, de lehetetlen.

Mi magyarok ennek csak örühetünk. A mostani nemzedék úgy el van hagyatva, hogy tőle várni független-égünk kivivasát talán nem is más, mint hiu ábránd, de az osztrákok vállalkoztak, úgy látszik arra, hogy egyenkint rontsák le az akadályokat, az ellen, hogy függetlenekké legyünk.

El fog jönni az idő, amikor kezeinket fog kelleni csak kinyújtani azért, hogy leszá kithassuk ösünk küzdelmeinek, szenvedéseinek érett gyümölcsét.

Es mi is, az a kis számú párt, amelyet az önzetlenség küld az ország hazába, mi is megülhetjük akkor kitarításunk diadalát.

Sziveink örömmel lennenek már is télvék, ha nem élne bennük az a kétely, hogy lesz-e a mai nemzedéknek (vagyis a nagy többségnek) annyi ereje is, hogy kinyújtsa kezét az érett gyümölcset?

Borzasztó: hogy ide jutottunk mi magyarok, akik egykor vert es életet tudtunk felajáolni a haza oltárára!

De, fájdalom, a 67-es gazdálkodás mákonyos hatása óriásivá leit s olyan most nemzetünk, mint az opiumevő, aki nemképes a saját fentartásához szükséges táplálékot sem magához venni.

Azonban ne csüggedjünk, borura derű! Ez a mi reménységünk. Áll Buda, él magyar még! Legyünk résen mi kevesen, míg a többség alszik; ezt parancsolja nekünk a hon-szerelem!

Kossuth Ferencz.

a kárhozat és a halál, s aztán visszajött gyakran, nagyon gyakran.

II.

Oh gyönyörűséges, oly szerencsétlenséget hozó szer! légy a tömött sűrű gyurt teszta, vagy pedig a szelleműve ezüstös golyócskába rejtekezz — bamaveszk vagy hasis — rettenetes vagy.

Imádott vagy. Adsz kéjes fáradtságot, kicsapongó gyönyört, békét, mint Isten; gögőt, mint az ördög. Bizony te általad feled az ember.

Az élet keserűségei felett távol a csuszó-mászó ostobaságól s szorító kötele ségtől, az ember általad felemelkedik, az álmok, a győzelmek országába. A paradicsom tolvajkulcsa vagy. A ki a te hódoló a földi leány kan Bantoni eszre. A: moudod: legyenek olyanok, mint az istenek, s beváltod ígéretedet: a ki aranyra vagy, egész niagaráját hallja maga körül torlódni a csillogó pénznek; a ki Dante, a Schakespeare hírnevét kívánja, látja, hogy kíséri útján a tömegék lélekvesztett figyelme: a ki a csatater mámorának sóvárgója recsegő kürtök hangját harogtatod.

De drágan adod el Hasis mámorodat. Mennyed pokolra válik. Valami különös pokolra, a hol az egyetlen kárhozatos kin vár reánk, az örökös, végtelen elkeseredettség, a rettenetes eltompulás.

Ha meglegednel, oh félelmetes uram, hogy kioltod a tekintet tüzet, a mosolyt, hogy halotti halványságot borítasz a homlokra, hogy meggyőnyeszed a vállakat, hogy a ferfiasságból valamelyes rongyot csinálasz, rab-szolgaid még hálásak lennének kimondhatatlan ajándékaid emléke okaért. Szenvadni a teattal, miéscda az annak; a ki élvezte az istenné leti lélek minden elragadtatását? De leleményes bakó vagy.

A szellem, a szív eleven kivánságait felszigazva, megtörőd, megölőd a szívet. A szellemet. Mi sem látszik többé szeretetre méltónak a mi az volt, semmi kívánatosnak, a mi pedig olyan vala. Mire is élni? Hát érdemes nézni az eget? Érdemes asszonyt csókolni? Tompa érdeklenség, nem tudom mi-csoda óriási utálat fog el. Az örökre eltört kötelesség tudata. Az ember saját maga hágra a saját maga becsületére. A lelkiismeret, sokaig tulterhelve a bűnös gyönyörökkel enged végre, eltompul mint a részeges ember gyomra s setét, sűrű végtelen unalomba hal.

III.

Egy napon azt a szerencsétlent, a kiről szoltam, felfofozta egy sétatól, kit véletlenül meglökött s ő elfutott, mint egy gyerek, aki megvernek, olykor visszaforditva fejet, félve az üldözőtől. Mar nem is tudja, mit jelentenek ezek a szavak: művészet, szépség, dicsőség. Vajjon ember-e még? Bizony nem. Valaki, aki eszik, iszik, alszik s felébredve nincsenek gondolatai. A választott asszony, az imádott nő, ki előtt térdet hajtott, mint a hívő az oltár előtt, már nem létezik rá nézve. Nem látja a ragyogást szemében, a rózsát ajakan. Megunva komor gyáva társát, szeretőt szerzett magának. Ő tudja, nem haragszik. Lassankint mindjában belemerült az unalom meggyógyíthatlan eltespedésébe.

S így fog élni, nem élén, egész addig az óráig, mikor egy szép este a hidon menve végig s csillogni látva a kék vizen a csillagokat s, halvány visszfényeként hasisevő ragyogó látományainak, beleejti magát a folyóba, kétségbeesés nélkül, csak épen alkalom adtából, mint hogyha utjat folytatta volna.

Ha megmottozzák a halottat, zsebében egy kis, dohánnyal vegyített rozsragu zöld téstát fognak találni.

A kínai bonyodalom.

London szept. 10.

A Newyork World párisi tudósítója beszélgetést folytatott Delcassé francia külügyminiszterrel, a ki a következőket magyarázta:

— Pekingi követünket megkértük, hogy tegyen jelentést a helyzetről. Salisbury is ugyanily értesítést adott Macdonald követnek. Mibelyt a követek jelentése megérkezik, azonnal határozni fogunk Pekingi megszállásának kérdéséről.

Az általános politika tekintetében valamennyi hatalom egyetért s csak abban mutatkozik eltérés, vajon célszerű-e, hogy a csapatokat tovább is Pekingben hagyják.

Alapos ok van arra a föltevésre, hogy a szövetséges csapatok a béke megkötéséig Pekingben maradnak. Meglehet azonban, hogy Oroszország visszavonul, de ebben az akciójában egyedül fog maradni. Franciaország az általános politika minden kérdésében egyet ért Oroszországgal és Oroszországgal való viszonyuk sohasem volt bensőbb, mint most Kína felosztására egyikünk sem gondol: a kereskedők csak a nyitott kaput kívánják, nem pedig a felosztást. A pekingi csapatok elvonulásának kérdésében a hatalmak valószínűleg még ezen a héten fognak határozni.

Berlin szept. 10.

A Kleines Journal jelenti a következőket: Föltétlenül megbízható helyről tudtunk velünk, hogy a német külügyi hivatal határozottan kijelentette, hogy Németország mind addig nem vonja vissza csapatát Pekingből, a míg nem alakul állandó kínai kormány s a míg az elégtételt nem nyújt a történetekért. Az angol kormány minden fontartás nélkül hozzájárult ehhez az állásponthoz.

London, szept. 10.

A Morning Post berlini tudósítója a következőket jelezte:

Arról értesülök, hogy az a pétervári hír, hogy Németország kompromisszum-javaslatot tett, nem felel meg a valóságnak. A német kormány az Egyesült Államoknak csak azt a szándékát fejezte ki, hogy Pekingben marad. Egy német diplomata ma a következőket mondta nekem:

— Oroszország, ha neki úgy tetszik, Pekingben maradhat, vagy Tiencinbe mehet. Mi nem szándékozunk Pekinget kiűriteni. Németország szivesen látná oly kínai kormány megalakulását, a mely garanciát nyújtana a legutóbbi események ismétlődése ellen, hogy ki lesz az új uralkodó, az egész mellékes, csak arra kell ügyelni, hogy a mandzsu-dinasztia megmaradjon.

London, szept. 10.

Az itteni újságok meglegedéssel irnak a német császár stettini beszédéről, a melyet mérsékeltnek és tartozkodónak mondanak. Az angol kormány is szükségesnek tartja, hogy a hatalmak Pekingben maradjanak, míg Kinával kielégítő békét kötni sikerül.

Frankfurt, szept. 10.

A Frankf. Ztg. értesülése szerint a pétervári kínai követ tudatta Li-Hung-Csanggal, hogy Oroszország óhajtja, hogy Kwángszu császár visszatérjen Pekingbe, és hogy még Waldsee gróf megérkezése előtt igyekeznek a hatalmakkal békét kötni. — Oroszország hajlandó évégből Mandzsu országot önkényi kiűriteni.

Kiel, szept. 10.

A friedrichsorti tüzérségi raktárból negyvennyolc kocsi lövészerrel szállítottak Bremerhavenbe, ahonnan tovább kellett volna küldeni Kinába, egyzerre parancs jött a birodalmi haditengerészeti hivataltól, hogy a szállítást hagyják abba és hogy a már hajóra szállított nyolc kocsi rakomány lövészerrel szállítsák vissza.

Hol maradt az előrelátás?

(Adatok a debreczeni közg. tanfolyamhoz.)

Debreczen, szept. 11.

Nagy örömmel vettük nagy örömmel vettük az érdeklődő közgazdasági alkalmazottak annak idejében azt a hírt, hogy a belügyminiszter Debreczenben is egy közs. közgazdasági tanfolyam felállítását határozta el.

A dolgok mostani állapotát tekintve sem nekünk nem lehet okunk öröme, sem a közg. tanfolyam hallgatóinak. Miért? elmondom a következőkben:

A közgazdasági tanfolyamnak felállításakor a belügyminiszter a hivatalos lapok útján szétküldöttette az országban, hogy a tanfolyam hallgatóinak, — kik legnagyobb részben szegény emberek — semmiféle anyagi gondokkal nem kellend majd küzdeniök, mert olyan városokban lesznek majd a tanfolyamok, hol mellékkérésre biztosan számíthatnak, ott lesznek azonkívül a stipendiumok, tandíjkezelvények, ott lesznek a tanfolyam hallgatói részére felállítandó convictusok stb.

Szeretném látni azt a falun kenyerért küzködő, nyomoruságán enyhíteni akaro végzett embert, aki egy jobb jövő reményében ezeketán ott ne hagyja kenyerét, s ne igyekeznék bármelyik város közgazdasági tanfolyamába beiratkozni.

Igy is volt. S lá-suk most, mi lett a sorsa általában, s mi lett a sorsa speciáliter Debreczenben a tanfolyam hallgatók háromnegyed részének.

Debreczenben a tanfolyamra beiratkozott 77 halgató. A 77 hallgató közül körülbelül ötvenet a belügyminiszter mézes madzagjai, és a kecségető kilátások hoztak Debreczenbe.

Kecségető kilátások Debreczenbe? — Kérdőné egy Debreczen viszonyaival ismerős ember.

Nos igen. A szegény sorsu tanfolyam hallgatók szentül meg voltak győződve, hogy Debreczenben, ebben a nagy, népes, hatalmas hivatalnoki, s ügyvédi karral bíró városban, ha nem több 15, sőt 10 frós állást bizton kapnak, s úgy segélyben, támogatásban részesülnek.

Hogy csalódtak, az természetes. Debreczenben átlag közel 300 joghallgató van, heti 11—26 órán át elfoglalva. A többi idejét tanulmányaira való tekintettel, de meg anyagi szempontból is, nagyon szívesen és nagyon csekély díj mellett tölti el ügyvédi irodájában. Magok az ügyvédek pedig természetesen szívesebben alkalmaznak egy jogászt, ki csekély 10—15 frtét esetleg 3—3 éven keresztül állandó segítő gyanánt dolgozik s ki nemcsak fizikai erejével, de szaktanulmányai útján szerzett ismeretével is hasznot hajt az irodának.

Azt mondanom sem kell, hogy a 300 jogász közül akárhány állást kereső ember van állás nélkül, mert a debreczeni ügyvédi kar nem képes több jogászt foglalkozással ellátni.

A többi fennmaradt jogi és a theologiai fakultás minden hallgatója nagyon szívesen elvállal bárminő szerényen díjazott neveői állást, instruiót, díjnokságot. Szóval Debreczen e nemű keresetforrásait teljesen kimerítik a jogászok és theologusok, nem számítva még azokat kik hivatásszerűen vannak utalva erre a keserű kenyérre.

Már most idehozunk minden előrelátás, minden tervszerűség nélkül a megélhetésre, 77 szegény embert, kik directe azzal a gondolattal, meggyőződéssel indulnak el hazulról, hogy nem lesznek senkinek terhére, hogy becsületes munkával megkeresik a maguk kenyerét. Megérkeznek, s a 77 hallgató közül 50 ember foglalkozás, kenyér nélkül ténfereg fel s alá, keresve bármí conditiót, s nem talál.

Mindössze 5 ember kapott a városnál állást. Öt ember 77 közül!

Az ember tanfolyamhallgatók pedig komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy tömegesen visszavonulnak oda, honnan reményekkel, könnyelmű ígéretekkel felbuzdítva jö-

tek el. Visszamennek, mert itt megélni, segélyt nyerni, avagy álláshoz jutni nem lehet, hazulról pedig a megélhetésre elég segélyt nem kaphatnak.

Szomorú dolgok ezek. Annál szomorubak, mert nem a hallgatókon múlik, a dolog, hanem azokon, kik ígéretekkel tettek, s ezen ígérteket beváltani erejük nem volt, de nem is lehetett.

Értsen róla a belügyminiszter ur.

Ko.

Aulich ezredes ur!!

Debreczen, szept. 11.

Aulich ezredes ur dolgával sokat foglalkoztak a lapok. Az ezredes ur ugyancsak kifejezést adott Hollódon a magyar királyi csendőrséggel szemben schwarzgelb érzelmeinek. Hiteles tudósítást azonban mégsem lehetett kapni viselt dolgáról.

Most meg van az is.

A nagyváradi „Szabadság” hiteles értesülés alapján írja le az Aulich ezredes ur dolgát következőképen.

Waldau Janos, Gutmann Herman és Szigetközi Janos a katonák részére szalítottak cikketeket a hadgyakorlatok alatt.

E célra ez év augusztus elsejétől egy négy szobából álló helyiséget vettek ki Hollódon, melybe mint egy nyolczezer korona értékű cikket raktároztak el.

Augusztus 8. egy főhadnagy jelent meg a bérlőknél s eladta, hogy Aulich ezredes parancsára a raktárhelyiséget ezredirodává alakítják át s felszólította a bérlőket, hogy aruikat hurcolják ki.

Waldauék nem voltak hajlandók a parancs teljesítésére s ezt meg is mondták az illető K. főhadnagnak.

Ekkor odaérkezett az ezredes segédtisztje s ismételte a parancsot. Mikor pedig Waldauék ujjalag protestáltak a terv ellen, felszólította őket, hogy vitessék el aruikat a falusi iskola helyiségébe, mely mintegy 2 km-nyire fekszik.

Ez volt tulajdonképen ezredirodával kiszemelve, de Aulich ezredesnek nem tetszett mert nem volt kipadlózva.

A bérlők megtagadták az áthurcolkodást. Ők a helyiségért bert fizetnek. A raktár az övék. Senkinek sincs joga őket háborgatni.

— En ream ez nem tartozik választott főhadnagynak, Ez a parancs. En teljesitem. — Törjék fel az ajtót!

Waldau odalépett.

— Kérem legalább a bentlevő szerződésimeit hozhassam ki.

Bement az iratokat magához vette. Az ajtót ismét beakarta zárni.

Akkorára már ott voltak az odarendelt katonák.

— Mars ki civil, hangzott a főhadnagyszava. A katonák bementek a raktárba.

Waldau a csendőrségre ment s jelentést tett az esetről. Szalinka Pál őrsvezető négy csendőrrel azzonnal a raktárhoz ment, ahol a katonák javában pakoltak.

Az őrsvezető odalépett a főhadnagynak s így szólott.

— A törvény nevében felszólítom a főhadnagynak, hogy a helyiséget ne haborgassa s szándékáról mondjon le!

A főhadnagy és a segédtiszt csendesen tárgyalni kezdett. Azután felszólították a csendőröket és a bérlőket, hogy menjenek velük Aulich ezredeshez.

A két tiszt ment be először. Kis idő múlva Aulich hivatta a csendőröket is felszólította az őrsvezetőt, hogy ismét elje, a mit az előbb mondott.

Az őrsvezető ismételte felszólítását, megjegyezve, hogy nekik, mint a m. kir. csendőrség tagjainak az a kötelességük, hogy az állampolgárok vágyoni és testi épsége fölött őrködjenek.

Az ezredes dühösen vágott közbe: — Itt nincsenek polgárok! A után szórol-szóra így folytatta: nur lausige Juden, Trotteln und Schwindler. M. kir. csendőrség

nincs! Itt én vagyok a helyparancsnok. A ki az épületbe be mer menni, azt kidobatom. Ab-treten!

A csendőrök visszamentek a raktár elé állottak. Mikor a segédtsz alarfművésszel fe-nyegetőzött, a csendőrök el akarván kerülni a vérontást, visszavonultak.

Waldau behajtatott M. Csékére, de a főszolgabíró nem volt otthon, a járásbíró pedig a panaszt nem fogadhatta el.

Az ezredes azonban mégis meggondolta a dolgát s abba hagyta a kiakataást. Így is vagy negyven korona költséget okozott a bér-lőknek, a kik különben kártériési pert indí-tottak.

Szalinkának, a derék őrsvezetőnek nem lett és nem is lehet semmi baja. Kötelessége teljesítéséért a legnagyobb dicséretet érdemli meg.

A bérlők szintén megtartották a szállítás jogát, dacára, hogy Aulich ezredes kijelentette hogy gondja lesz rajuk.

Ez a hollódi eset szem és fültanuk állí-tása szerint.

HIREK.

Tanévnyitás a főiskolában.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, szept. 11.

A debreczeni ev. reform. főiskolában ma nyílt meg 1900/901-ik iskolai év a főiskola tanári karának, az ifjuságnak, a debreczeni ref. egyház és az egyházkerület és a városf közönség impozáns részvétele mellett.

A megnyitó ünnepély első része az ora-tóriumban folyt le. Itt gyűlt össze a tanárkar az ifjuság és a közönség.

A megnyitó ünnepélyen megjelentek: Kis Áron püspök, gróf Dégenfeld József főgondnok, Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző, Kom-lóssy Arthur, főjegyző, h.-polgármester, Ron-csik Lajos tanácsnok, Lovassy Károly tb. tanácsnok, dr. Bartha Béla ak. igazgató, dr. Kereszty Zoltán, dr. Erdős József kari deka-nok, dr. Bacsoni Lajos, dr. Óreg János, dr. Helle Károly, dr. Haendel Vilmos, jogakade-miai tanárok, Sass Béla, Erdős Lajos, Fe-renczi Gyula, Balogh Ferencz theologiai taná-rok, Sinka Sándor főgymnasiumi, Kovacs Lajos tanítóképzési igazgatók.

Az oratoriumi padokat ellepte az ifjuság és a közönség. A notabilitások a szöszek alatti padokban foglaltak helyet.

Pont 9 órakor felzúgott a gyülekezeti ének, mely után a főiskolai kantus énekeit a megszokott szabattossággal M á c s a y kar nagy vezetése alatt egy szép egyházi kar-eneket.

Az ének elhangzása után C s i k y Lajos az akadémia múlt évi igazgatója főis-kolai lelkész lépet a szöszekre s tartott emel-kedett szellemű imádságot.

Segítségül hívta a mindenhatót, ez év munkájához, kitartásért és erőért imádkozott ugy a tanárok mint az ifjak részére.

Az ima után ismét a főiskolai kantus énekeit, és ezzel az oratoriumi ünnepély véget ért.

A tanári kar ezután a főiskola kastanacs termébe vonult a egyház, egyházkerület és a város képviselőivel.

Itt dr. B a r t h a Béla akadémiai igaz-gató üdvözölte a főiskolai hatóságokat és képviselőket.

Az üdvözlésre K i s s Áron püspök vála-szolt meleg hangon,

Tíz órakor a tanárkar a főiskola disz termébe vonult a püspökkel és a főiskolai hatóságokkal. Itt tartotta meg dr. B a r t h a Béla az évi akadémiai igazgató eszmékben gazdag nagyszabású székfoglalóját, melyet a jelen voltak a legnagyobb figyelemmel s igaz elismeréssel hallgaltak végig.

Az igazgató beszédét az akadémiai év hivatalos megnyitásával fejezte be, a mi annyit jelent, hogy holnaptól kezdve ujult erővel kezdődik meg a munka városunk büsz-kesége, a főiskolánk falai közt.

A színügyi bizottság.

Színházirovatunkban már foglalkozunk a vasárnap premier bérlettel a melyet Komjathy rendszerezíteni akar.

Hogy e helyen is a színügyi bizottságról szólunk, annak oka az a körülmény, hogy a derék bizottság me végre valahára életjelt adott magáról.

A »Debreczeni Ujság« szerint a színügyi urak táviratoztak Komjathynak Szigetre a premier bérletek dolgában. Írták pedig elé kemény szavakban a parancsot.

Lam, lám, a színügyi bizottságtenni akar valamit!

Hát mi csak azt mondjuk az egész do-logra, hogy a bizottság ritkán tesz, de akkor is rosszat.

Mit akar azzal a vasárnap premierrel? Miért akarja mindenáron kimutatni, hogy neki joga van a bérletek elnyezésébe bele-szólani.

Hiszen szép dolog a hatalom tudata, de azt mashes, és másképp kellene érvényesi-teni.

Csak hogy arra a színügyi urak nem szeretnek vállalkozni.

Nagyvárad haragszik

Nagyvárad mindig és minden időben ha-ragszik. Haragszik, ha nap süt, ha eső esik, ha nem kap közönségi közigazgatási tanfolya-mot, s ha nem lesz szini kerület székhelye.

Egyik nagyvárad lap most ezért az utóbbiért haragszik különösen.

Nekiront szegény Festetich grófnak, s alaposan elhatja a baját.

Mit akar az a sz-rencsétlen gróf, kér-dezi a jelzett ujság? Hogy merészel élni, lé-tezni, mozogni, ha Nagyváradot kifejejtette a szini kerületek székhelyéből?

Ej-ej Nagyvárad! Miért haragszik olyan nagyon Festetichre?

Tegyük fel hogy szini kerület székhely lesz Nagyvárad. Mely városokra fog kiter-jedni a székhely kulturális tevékenysége?

Ugy-e Derecskére, meg Berettyó-Ujfa-lura?

Hiszen azokban a városokban igen szé-peu mekélnek az emberek színeszet nélkü-is. Nincs az a színeszeti főfelügyelő, a mely raparancsoljon a polgarokra, hogy a kukorí-cza és tojás helyett készpénzzel váltsák meg az »antrét«.

Azutan meg maga Nagyvárad fő-fő köz-leménye mondja, hogy nem érdemes Festetichre haragudni, hiszen túl van már e nagy város azon, hogy mellőzni lehessen!

Hat akkor mi az csodaért haragszanak és békétlenkednek?

Vagy Nagyváradon már elv, hogy hara-gudni »muszáj«?

* Hírek a debreczeni diák-tűzoltó egyesület köréből. Nappal eze őt hirt adunk volt már lapunkban arról a mozgalomról, melyet az 1879-80-ik iskolai évvel feloszott di-aktűzoltó egyesület tagjai indítottak a czelből, hogy a felosztás alkalmával kiállított kötele-ző okirat értelmében folyó év október hó 7-én, egy nagyobb arányú találkozót és össze-jövetelt rendeznek Debreczenben. A mint ér-tesítnek bennünket, ez az összejövetel és ta-lalkozó a maga nemében igazan paratlan leendő. Csapatostól érkeznek a levelek az or-szag minden részéből E r d ő s s Lajos alel-nökhöz, mely-ekben az egykori makhinisták sietnek magokról jelt adni s már ma látható, hogy ez a találkozó olyan régi barátokat fog a kalvinista Róma falai között összehozni, kik ez alkalom nélkül egymással az életben vala-ha még egyszer aligha találkoztak volna.

Papok, tanárok, ügyvedek, bírók stb. szóval a legkülönbözőbb társadalmi állású férfiak jelzik érdeklődésüket az összejövetel iránt s aligha van közeletünknek olyan ága, mely e találkozóhoz képviselve ne lenne. A jelt adó s eddig beérkezett levelek közül kétségenkívül egyik legérdekesebb az, melyben az elnöksé-gét arról értesítik, hogy ennek a több száza-dos multu diák tűzoltó egyesületnek legöregebb máig is életben levő tagja: C s i k e János,

ki 1837-ben volt nagy botos. Jelenleg 88 éves lelkész Duna Radványon, Komárommegyében. Nem érdektelen tudni azt is, hogy azok kö-zül, a kik 1880-ban az egyesületnek tagjai vol-tak s eddigélé tehát 20 év alatt alig haltak meg 3-an, s ha ezt valaki szerfelett csekély perezentnek találná, jusson eszébe, hogy az egyesületbe a tagokat megválogattak. De a gyen-gé szervezeti vagy éppen »beteg« ember nem vétetett. Ennek a társaságnak a neve még a 19-ik század elején is ez volt: »Erdő-művész ifjak társasága« s ez mindent meg-magyaráz.

* Szerkesztőségünkben felelős szer-kesztőnk dr. B e n e d e k János három napra Aradra utazott, hogy az országos ven-déglistás kongresszuson, mint a »Debreczeni vendéglistások és szállodások Ipartársulatának« jogtanácsosa részt vegyen. Tavollétében a szer-kesztői teendőket S i p o s Béla segédszer-kesztő végzi.

* Tanácsulések a városházán. Holnap szerdán gróf Dógenfeld József főispán elnök-lete alatt a városházán teljes tanácsülés lesz, melyen a szeptember 27-iki közgyűlés tárgyait készítik elő. — Ma kisebb tanácsülés volt, a melyen a tegnapi tanácsülésről elmaradt dol-gokat tárgyaltak.

* Eljegyzés. U n g á r Jenő magán-hivatalnok a debreczeni fiatalság egyik rokonszenves tagja eljegyezte ifjabb K e l l e r Dávid fakeskedő kedves leányát B e l l á t.

* A főlövész-mester. A mult héten, va-sárnap befejezőleg tartotta meg a polgári lö-vőde ez idői lövészversenyét. A szép érdek-lődés mellett lefolyt verseny első győztese F o d o r József városi főmérnök lett, ki a »főlövész-mester« czimet, s a főlövész-mesteri czim nyerőjének készült hatalmas ezüst kelyhet nyerte. A második lövő Baum Miksa a harmadik Szabó Sándor volt. Díjat nyertek meg többen is.

* Készülődések a színháznál. A szin-házi szezon közeljéve megkezdődnek már az előadásokra való készülődések is. Győngyössy Viktor diszletmester serényen mun-kálkodik a régi vagy kopott diszletek kiiga-zításán, sőt a szünetidő folyamán két t-ljesen új diszlet is készült, az egyik a »New-york nepe« a másik a »Kleopatra« előadására.

* Eltánt pénz. Mrksic Dusan IV. éves joghallgató tegnap este a Déher féle áterem-ben mulatott több kollegájával. Mulatás köz-ben péozért nyulvan zsebébe, arra a szomorú tapasztalatra jött, hogy péoze, mely mintegy 160 koronát tett ki, hiányzik. A feentebb em-lített pénzüsszeget vagy ugy vesztette el, vagy pedig ellopták tőle, biztosan nem tudja. Az esetet bejelentette a rendőrségnél, a mely ku-tat az elvesztett pénz után.

* Takács Zoltán ügye. A birhedt ban-kóhamisító bandájáról a rendőrség napról-napra ujabb ujabb adato birókaba jut.

Most már bizonyos, hogy a bandának rendkívül kiterjedt szervezete volt, a mi a mellett tesz tanúságot, hogy Takács Zoltán és tarsai régóta üzték a bűnös mesterséget. Folytonosan ujabb és ujabb följelentések ér-keznek s ezek alapján a főkapitányság tegnap egy Gruber Károly nevű lönyai-utcai meny-képzést is letartóztatott. Az a gyanu merült fel ellene, hogy ő készítette a százas fotogra-fiaját. Mikor a főkapitányságnál Fischer fény-képezés elé vitték, mulatságos epizód történt. A rendőrség hivatalos fotografusa ugyanis mentegetődzött a fogoly előtt.

— Megbocsásson, ugymond, hogy lefény-képezem kollega urat, de hat kötelesség a fő. Mielőtt hozzáfognak egyre kérem.

A fogoly udvariasan kérdezte:

— Mire?

— Csináljon barátságos arcot!

Gruber azonban csöppet sem volt jó-kedvű s azért a fotografija nem valami jól sikerült. — Ugy látszik, halottja is van a bandának. Tegnap Barácskán egy Mészáros János nevű ember felakasztotta magát. Azt beszélik, hogy ő is bele van keverve Takács Zoltán ügyébe.

* A szeptemberi égbolt. Vége fele jár a nyár és rövidülnek a nappalok, mert a nap gyorsan közelg a napejegyenlőség pontja felé

és 23-án a mérleg jegybe lépve, túlhalad az egyenlítőn, új meleget és új életet derítve a déli földtekén.

Es ekkor aztán letelt nálunk a nyár ideje; 23-án van az éj-nap egyenlősége, kezdete az ősznek. Napról-napra mind korábban borul le az esthomály és két órával azután, hogy lehanyatlott a nap a szem határ mögött e halnak utolsó sugarai is és koromsötétbe borul az égbolt, melyen aztán kigyulnak a hold meg a csillagok. A hold 9-én jut földünkhöz a legközelebbre, ekkor kerül az ugynevezett perigéumba, legtávolabb pedig 24-én, apogeumja idején, áll tőlünk.

A bolygócsillagok közül a hónapban csak a Vénusz meg a Mars látható, míg a többi, a Merkur, a Jupiter és a Saturnus a Nap sugaraiiban mosódik el. Az álló csillagok serege ellenben mind pompásabban fejlődik ki, mentül inkább veszt a Nap uralma, különösen a hónap vége felé, mikor az égbolton a holdfény sem ragyog. A Tejut halvány foz-lányszalagja csaknem egyenlő két részre osztja a mennybolton. Ott ragyog első sorban az Auriga ötszöge, élén a tündöklő Kapellával, majd a Perzeus félköre, közepén a változó fényű Algae csillaggal, alján pedig a Fiastyuk csillagcsoportja. A Perzeus felett a Tejuton ott ragyog a Kassziopéjának öt csillagból álló W betűje, majd a Hattyu, melynek legmagasabban álló csillagánál, a Denebnél két agra szakad a tejut.

A déli ág a rombuszterű Delfin mellett halad el és atvonul a Sas csillagzaton, míg az égbolt délkeleti részén a trapeztermaju Pegazus ragyog, balra tőle a ködfoltjáról ismert Andromeda és alatta a két csillagból álló Kos. Fönt a magas Kelelen tündöklő a Laetvak csillagképeben a Véga, a melyhez a Herkules csillagképe csatlakozik majd a félkörben húzódo Korona és legtávolabb a fényes Arkturusz. Az északi égbolton látjuk a Nagy Medvét, a csillagzatok egyik legismertebbjét, mely épp úgy, mint a Kassziopéja vagy a Perzeus, sohasem tűnik le a mi égboltonkról.

Megleckéztetett önkéntesek. Szombaton reggel a Ferenc József lovasság lakatnaja lovagló iskolájában Ujfalussy György, a lembergi 12. huszárezred hadnagya kettős pisztolyparbját vívott Lipp és Kertész budapesti szekerész önkéntesekkel. Mindegyikkel két két lövést váltott, a parbjak azonban sérülés nélkül végződtek.

Két héttel ezelőtt történt, hogy Ujfalussy György, a 12-ik huszárezred hadnagya, Lembergből Budapestre jött, hogy kapott szabadságot itt töltse el, Színhazi előadás után egy vendéglőbe ment vacsorázni. A vendéglőben két szekerész önkéntes időzött, kik a belepő-huszartisztet nem üdvözölték. A hadnagy távozasakor újra emulasztottak az előírás szerinti tisztelgést. A hadnagy ügyet sem vetett reájuk.

A véletlen úgy akarta, hogy a huszártiszt ugyanabba a kávéházba talált belepni, a hol már javában mulatott a két szekerész. A helyiségbe belepő hadnaggyal szemben megint csak emulasztották a kötelees tisztelgést s folytatták a mulatozást. A hadnagy türelme nem tetszett az önkénteseknek s mert a kávéházban véletlenül egy rendőrtisztviselő is volt, odakérték az asztalukhoz és figyelmeztettek, hogy a másik asztalnál valószínűleg egy szélfúvós ül huszártiszt egyenruhában. A rendőrtisztviselő oda is lépett a huszárhadnagyhoz és igazolásra szólította fel. A melatlankodó tiszt előtt hivatkozott a két önkéntes előbb mondott szavaira. A huszárhadnagy erre kocsit hozatott s mindannyian az Angol királynő szalodába hajtottak, a hol a hadnagy Horthy Jenő százados ösmert urlovással igazoltatta kilétét. A rendőrtisztviselő bvc-ánatot kérve távozott. A hadnagy azután kérdőre vonta az önkénteseket és megfenyítette őket. Ez volt a kettős parbj oka. A katonai hatóság az önkéntesek ellen megindította vizsgálatot.

Arverés a rendőrségen. A főkapitányság udvarán me délelőtt arverési hiénának lepték el. Dobra kerültek az öngyilkosok revolverei, kések, melyekkel szilkosságokat követtek el és más e fajta ingóság, melynek nem akadt

gazdája. A hiénák minden megindulás nélkül vették a darabokat, pedig mindegyikhez egy szomorú tragédia emléke fűződik és a legtöbbben még rajta volt a vér, a mely eldördülése nyomán kiserkedt. Csakegyetlen vevő volt meghatva, egy szegény kisnevelő, a ki órák hosszat várt, míg azt a darabot kiállították ki, a melyért a rendőrségre fáradt. Kilián Gizellának kivják és a sok közül egy revolvert keresett kimagnak. A hiénák megkérdezték.

— Talán öngyilkos akar lenni?
— Nem, nem akarok öngyilkos lenni. Csak emlék . . . a vőlegényem után.

Es sirva fakadt a kis Kilián Gizella. A hiénák nevezték rajta s mikor kikiáltották a csontnyelű fegyvert, rálicitáltak:

— Egy korona először!
— Korona!
— Két korona először!
— Öt korona!

Akkora árat azonban nem tudtak mondani, hogy a szegény nevelő meg nagyobbbat ne mondott volna,

Rajtamarad a revolver tíz koronáért. Es ő vite boldogan az egyetlen emléket, régi boldog szerelemről . . .

*** A bankár és a verselő ügyvédboj-tár.** Szalai Istvántól két-három év előtt verseskötet jelent meg, a melynek két sora ma is a fülünkben cseng; így hangzanak eme sorok:

«Nem szép ember Szalai, Szalai,
Ámde szepek dalai, dalai!»

Ennek a szépen daloló nem szép Szalai-nak igen ügyes esztéről értesültünk. — Szalai István ugyanis költő és ügyvédbojtár egy személyben.

Hétköznap végrehajt és arverez a princi-pális megbízásából, ünnepnap pedig lírai verseket költ. Amint mondtuk, összeirt már vagy egy kötetre valót és ki is adta. Néhány hónappal ezelőtt egy bankár, ugyanaz, kinek sajátságos afferja volt néhány év előtt a vasuton utazó Szilágyi Dezsővel, betoppan éppen Szalai főnökének ügyvédi irodájába valami ügyben.

A fiatal ügyvédbojtár és költő mindenekelőtt azt ajánlotta a bankárnak, hogy vegyen tőle egy kötet verset, csak egy pengőért adja. De a bankár komoran szolt:

— Hagyjon békeben a verseivel. Inkább azt vigye ki, hogy Freistädter Flóra gondnok-ságát megszüntessék. Akkor megkapom a nyole vanezer pengőmet és megveszek valamennyi verseskönyvet.

— Szavára mondja?
— Nohát irásban is adom, monda a bankár és meg is cselekedte.

Hogy, hogy nem, a gondnokságot csakugyan megszüntették és Szalai István egy szép napon beállított a bankarhoz, de háromszáz lírai verseskötet kíséretében. Bankarban még nem hült meg annyira vér, mint a mi bankárunkban; szép a köl és et szép a mecenaskodás, am háromszáz kötet ver kissé sok a jóból és a bankár megtagadta a fizet séget.

Per lett a dologból. a vege az lett, hogy a bankárnak — írása alapján — meg kell vásárolnia a háromszáz kötet verset. A bankár lesujtva távozott és mélabusan szavaigatja eme klasszikus verssorokat:

«Ravasz ember Szalai, Szalai,
Es drágák a dalai, dalai!»

*** Sikkaszó járásbíró.** Lészay Andor, székely-udverhelyi járásbíró közes letépenek sikasztásért letartóztatott. As elszakított ös-szeg több ezer forintra rug. Egy éve nevezték ki Lészay t számos, nála idősebb, érdemesebb, bíró mellőzésével Székely-Udvarhelyre járás-bírónak. Sikasztásai körübelül egy évre terjed-nek vissza. Az esetet nagy titkban tartják, úgy hogy eddig közelebbi részleteket kitudni nem lehetett.

A cz pészek multságán a következők fizettek felül:

Szikszay Gpula 10, Varkoly József 6, Kohu Lipót, Nagy János, Nagy Lajos, P. Nagy Lajos és Stiber János 5—5, Cziczó Lajos, Kurucz Miklós, Madai Imre, Ulmann Károly 4—4, Cziczó János, Klár Adolf, Kostya János, Ló-kodi Sándor, Maternyik Lajos, Schaff János Simon Imre, Weidner Gusztáv 3—3, Kupecz Mihály 2.40., Debreczeni Lajos, Lehner Károly Komáromi József, Kecskés Péter, Mauk József-Nemes Gábor, N. N., Rethy György, Ruzs Ee, rencz, Varga József, Weisz Jakab 2—2, Ármós József, Kiss Péter, Kirni György, Jándi Mihály, Szibrincz Mihály, Szathmari Ferencz, Szücs János és Tóth Imre 1—1 korona, ifj. Illés Sándor 80 fil., Gasenröhl Alajos 60 és Szabó György 40 fillért.

Fogadják kegyes adakozásokért, valamint a munkés dalárda zives közreműködéséért köszönetünk nyilvánítását. — Az egylet nevében: Széplaki József elnök, — Varkoly Gynlá jegyző.

*** Alapos panasz.** Csinos parasztleány kopogtatott be a rendőrséghez.

— Lehet itt panaszt tenni?
— Miféle panaszt?
— Hat megsértették a becsületemet.
— Aztán ki sértette meg?
— A nagyságos ur, akinél szolgáltam.
— És miért?

— Miért? Bizony annak csakis ő a megmondhatója, mert én nem adtam rá okot.

— Nem kacsingatott a gazdájára?
— Ments Isten!
— Hat az magára?
— O igen.
— És maga türhette azt?
— Dehogy türhettem! Menten lesütöttem a szememet.

— Hát aztán?

— Aztán a nagyságos ur átkarolta a derekamat és megcsókolt. Én szabadulni igye-kéztem, de erősebb volt és nem engedti el el adeig, míg csak az erős dulakodásra a be nem toppant a szobába, a nagysága

— Lassa édes leányom, ezért még nem lehet a gazdáját megbüntetni.

— Igen ám, csak hogy a nagysága későn toppant be! . . .

*** Rakodcay Pál tanító.** A vidékiszinigaz-gatóknak egyik kiváló tagja, Rakodcay Pál bucsut mondott a színészetnek, előkereste tanító oklevelét, a melyet tizenegy évvel eze-lőtt félre tett s a kulturminisztétől tanító ál-jást kér.

Rakodcay sok pénzel kezdte meg a sziniigaz-gatói pályát s különösen a Shakespedráma-kat adatta elő. Vállalkozása azonban nem si-került. Vagyonát fölládozta a színészetre. Ra-kodcay ma arra kéri a tanácsot, hogy adjon neki működési bizonyítványt, 1880-tól 1885-ig ugyanis fővárosi tanító volt s most szüksége van a működési bizonyítványra, hogy meg-kezdhesse új pályáját.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kap-hatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szem-ben.

***A Habsburg vizrebocsátása.** Tegnap bocsátó ták vizre a monarchia legujabb hadiha-jóját, a »Habsburg»-ot, Triesztben. Már korán reggel nagy néptömeg tödült ki a hajó garhoz, a Stabilimento Technico Triestino-hoy, hogy a vizrebocsátásnál jelen legyen. A nagy pavilon két oldalán felállított tribünöket a meghívot;

vendégek töltötték meg. Reggel nyolcz óra után megérkezett Frigyes főherceg, Izabela főhercegné leányaikkal; a katonai és polgári hatóságok fejei ünnepiesen fogadták őket. A fenségek a néphimnusz hangjai közt helyet foglaltak a nagy pavilonban. A tengerészeti főparancsnokot képviselő Minutillo altengernagy ezután jelentést tett a hajó beszenteléséről és készenléte helyezéséről és beszédet intézett Izabella főhercegnéhez, a következőket mondván:

„Mint a hazai munka büszke, ékezzőlő alkotásavárja e hatalmas acélóriás azt a magaslatos pillanatot, melyben Fenséged megkereszteli és átadja az ő elemének. Reményteli örömmel üdvözljük ebben a hadihajóban az első egységét egy új, a tengerészeti hadi tehnikai vívmányaival felszerelt hajóhadosztálynak édesdicső, hangzatos név az, a melyet ő felsége kegyelméből viselni fog. Felsőges uralkodóházunk neve ez. Kérem cs. és kir. fenségedet, kegyeskedjék megkeresztelni a hajót és kegyelmesen megadni a jelt a vízrebocsátásra.”

Izabella főhercegnő Minutillo altengernaghoz fordulva, messze hallható hangon így válaszolt:

„Ő felsége legkegyelmesebben meghagyta nekem, hogy az új hadihajó vízrebocsátása alkalmából a keresztanya tisztjét viseljem. A megtisztelő megbízatás annál nagyobb örömmel tölt el engem, mert ez által alkalmam nyílik, hogy haditengerészetünknek bebizonyítsam legmélegebb érdeklődésemet. Ez a hajó az uralkodóház nevéét fogja viselni. Legyen ez a név e hajónak pailadiuma, mely kötelességű munkára serkentő békeben és dicsőséget és győzelmet ígér a háborúban.”

A hajó felé fordulva a főhercegnő így szólt:

„Legfelsőbb rendeletre »Habsburg« nevre keresztelték téged, és ezután megnyomva a villamos gombot, mire a hajó orrán elhelyezett pezsgősüveg darabokra tört, aztán így folytatta.

„Szállj a hajókra harci tarsaid közzé, kísérve mindnyájunk hő ohajától; Isten áldása legyen veled mindenütt.”

A hajó erre sok ezer főnyi közönség üdvözlésére és a néphimnusz hangjai közt a tengerre sikkot. Rövid cercle után a főhercegi pár a »Pelican« baján Miramareba ment.

* **Táncitanítás.** Alföldi Károly táncitanar teljes kezelemmel berendezett tánciskoláját f. é. szept. 12-én megnyitja. Beíratások eszközölhetők bármely időben lakásán Péterfia utca 2 sz.

Színház.

A debreczeni színtársulat tagjai. Komjáthy János színiigazgató bejelentette a színházbizottságnak a debreczeni színtársulat működő tagjait. A bejelentés az egyes szereplők meghatározásával történt meg. Eszerint a szept. 29-én kezdődő színi évadban a következők lesznek színtársulatunk működő tagjai.

Női személyzet: Breznay Anna anyaszínésznő. Szigeti Lujza anya és énekes komika. Kiss Irén vigjátéki anya és szalon komika. Komjáthy Zsófia Závodszyk Terezy hőső. Fáy Flóra szende és hőső. T. Halmi Margit szende és szubrette. Szabó Irma naiva. Bódi Ella drámai opera és coloratur énekeső. F. Kállay Lujza népszínmű és alt énekeső. Perényi Margit szubrette énekeső. Sárosi Paula szubrette énekeső. Galyassy Paula énekeső. Bardos Irma segédénekeső. Országh Bertalané, Makrayné Aranka, Cserényi Adel segédszínésznők. Magda Eszti, Barháne Linka, Kovács Fany, Lévai Ilon, Znojemszky Gyuláné, Schuster Mariska, Cserényi Margit, Antalfi Antalné, Sziklai Miklósné, Sziklai Valér kardallosnők. Nagy Gyuláné magántáncosnő. Hegyi Julia, Hódy Anna magán és kartáncosnők.

Férfi személyzet: Komjáthy János hős és jellemszínész. Nagy Gyula kedélyes apa és jellem. Pataki Béla szerelmes és bonvivant. Bartha István drámai apa és intrikus. Ifj. Szat-

mári Árpád kedélyes apa és komikus. Sziklay Miklós tenor buffo, komikus. Csátár Győző bass buffo, apaszínész. Karacs Imre tenorista. Rubos Árpád naturbursch, II tenor. Környe Bela, Péchy László baritonisták. Odri Árpád főszerelemes és társalgó. Tanai Frigyes bonvivant. Bay László énekes és II szerelmes. Makray Dénes, Antalfi Antal, Burányi József, Nagy József; Palfi Bertalan, Lendvai Ödön. Bay Sándor, Szabó Sándor, Serfőző György, Faludi Béla, Herczeg Sándor, Halász Ferencz kardallosok és segédszínészek.

A társulat névsora csaknem a régi. Új tag Nagy Gyula, ki teljesen ismeretlen név, s Galyasi Paula, kit azonban már ismer a debreczeni közönség.

Nagy baja lesz azonban Komjáthy-nak az, hogy Rubos Árpád nem jön vissza Debreczenbe. A névsorban ugyan benne van, de alig hisszük, hogy kényszerítő eszköz tudna hatni Rubos elhatározásának megintatására.

A színiügyi bizottság és a vasárnapi premier bérletek. Komjáthy János színiigazgató lapunkhoz küldött levelében már említette, hogy az idei színi évadban 15 vasárnapi premier bérletet akar rendszeresíteni. A tervet helyesnek és jónak találtuk s megvöltünk győződve, hogy a színiügyi bizottság is beleenygszik. Mert a vasárnapi premier bérlet rendszeresítésének sokkal nagyobb jelentősége van, amint azt az első pillanatban gondolnánk. A baldokló népszínmű új életre keltése ez Debreczenben, Eddig ugyanis az igazgatónak vasárnapra volt kiszabva a bérletszünetes előadás.

Mivel a köznép, tehát azok, kiknek színházba járása sokkal fontosabb, mint a páholy bérleté, csak vasárnap jár színházba, az igazgató kénytelen volt nekik tetsző népszínművet kitűznie hétre. Ezzel aztán érte azt, hogy az előkelő publikum, a páholy és zöllye bérlet élcsokkak a népszínművektől, sőt nem is öhajottak azoknak a műsorra való kitűzését. Most már ha az igazgatónak sikerül a vasárnapi premier bérlet, akkor sikerül a népszínműveknek erősebb kultiválása is, amelynek fontosságát pedig a színiügyi bizottság tagjai nagyon is tudják méltányolni. Niucs tehát ok reá, hogy a bizottság a vasárnapi premier bérlet rendszeresítésétől idegenkedjek.

Gyáva emberek

— Akik eldobják az életüket. —

Az öngyilkosság mostanában valóságos epidémia. Éretlen gyermekek, akik még nem is szakítottak a játékkal, akik az életből jóformán még egy tenyérnyit sem ismernek; elettől duzzadó ifjak, akiket az előtti fekvő ismeretlen élet győőyörűseges reményekkel kecsegtet; férfiak, akiket az élvezet, a mohó becsvágy, a hívságos küzdelem kifarasztott; aggasztánok, akiknek nem nyit több rózsát az életfája; serregesen számolnak az élettel és hebe-hurgyamódon rohannak az amugy is elmaradhatatlan halál csont karjaiba.

Az élet tehát értékét és hitelt veszített jóság. Miért az? Miért vágyakoznak olyan mohón abba az ismeretlen borzalmas tarományba, ahonnan bizony nem tért vissza még soha senki? Mi lassította meg annyira az élet leg rugalmasab ösztönét, hogy hanyáthomlok, időnek előtte rohannak az ifjak az élet legyőzhetetlen ellenségének karjaiba a halálba?

Az élet sokakra, sőt talán mindenkire kétségtelenül nehéz terhet ró. Azonban még e roppant kötelezettséggel, vagy kényszerűséggel szemben sem tudjuk megmagyarázni és minden vad alól tisztázni az élet erőszakos önkényes eldobását.

A lelki nagy erővel, amely a kétségbe-

bernek kötelességei vannak, az öngyilkosság pedig a kötelességek gyáva kijátszása.

Az ember erkölcsi valóság, s ha az erkölcs ép és tiszta, nem nyughatik bele olyan leszámolásba, amely sohasem természetes és a legritkább esetben becsülejes.

Az a hiba, hogy nem vallásosak az emberek. Aki vallásos, akinek van hite, megnyugszik a gondviseles bármely sanyaru próbáján, de akinek hite, erkölce vézna, erőtlén, ledhija az élet keresztjét válláról, néha még a negyeduton.

Az a hiba, hogy sokan vannak akik mitsem törődnek a vallással s olyan aramlatot teremtenek, mely kiöli az örök Istenbe vetett hitet még a yermekfűből is, Ezért dobják oda könnyelmű gyermekek az életüket a halálnak, testüket a feregeknek.

És milyen kegyetlen ironia az hogy míg meggondolatlan emésztek el magukat azok, akiknek nincs rá okuk; hogyan ragaszkodnak hozzá azok, akik busasan rászolgálnak a halálra.

Ott van Papp Béla, Zsoldics Mihály, Kolman István. Ezek a gyilkosok kegyelemért esdekelnék s az életü savaszan lévő ifjak gondolkozás nélkül lövik agyon magukat.

Nagyon rossz világot élünk! De megunk tettük azt gyarlóságból, bítetagságból és ostobaságról. Vajjon mikor ocsudnak fel beteg gondolkozásukból az emberek s mikor mennek meg a könnyelműség utjaról a tévelygőket?

CSARNOK.

Vulkánikus talajon.

Irtá: R. Bonin. 6.
Fordította: Biró Irén.

Folytatás.

Az első pillanatban nagy fényes szemmel úgy tekintett reám, mint egy méregbe jött vadmacska, arca szürkés színűvé változott, szinte megnyult, hosszú lett és fanyar kifejezést öltött, sőtépiros keskeny ajkai egy pillanatra egészen eltűntek, annyira összeszorította a száját, aztán nagyot lélezett és különös mosolylyal így válaszolt:

— A mennyazonnyához utazott; — oh, tudom, ő mindig leveleket irt neki — — — vissza fog jönni.

Az utolsó szavakat feltűnő lassan mondta, titokzatosan mosolyogva, és e különös szórakozott mosolylyal hallgatta mondanivalóimat, a mi reá nézve oly fontos volt. Közönyösen köszönte meg szivességemet és szórakozottan kísért ki a tarka levelekkel befutott kertajtóig.

Gondolkozva mentem lefelé a hegyről. Be kell vallanom, hogy reám is mély hatást gyakorolt e nő, E nyulánk, finom alak, gyöngéd és mégis telt volt, kifejezésteljes, szenvedélyes arca az ő alacsony de antik szépségű tiszta homlokával, melyre ráborult fényes, göndör vörös haja, osodálatos, eszet és szívet lebilincselő varázsszal bírt, és mégis nem kellemesen hatott reám idegenszerű szépsége. Volt valami a tekintetében és különösen a mosolyában, a mi a félelem egy nemét ébresztette föl bennem. Magaviselete is, midőn az őt mélyen megrendítő hírt tudattam vele megmagyarázhatatlan benyomást tett reám. A ki őt egyszer igazán szereti, sohasem szabadulhat tőle, gondoltam, a déli égőv minden csábjait képviseli ő... s e különös mosolygás... fűztem tovább gondolataimat, mit akart ez jelenteni — ez annyira aggasztott, úgy nyomta a lelkemet mint valami kő. Frigyes már bizonyosan a távolban volt, de mégis feltettem őt, valahányszor eszembe jutott a fiatal nő mosolya s lágy hangja a mint mondta: vissza fog jönni. És éjjel nappal előttem volt mint valami lidércfény.

De aggodalmaim nem teljesedtek, mert a hegyi varázslónőül tett látogatásom után mintegy két hónap mulva, levelet kaptam ba-

rátomtól, melyben tudatta, hogy nyolcz nap óta boldog férje az ő kedves lú és nemes Bertájának.

Könnyebben lelékeztem föl; mintha valami nehéz teherrel megszabadultam volna. A levél oly vidám volt s elégedettségről és boldogságról szólt, és többé nem kételkedtem abban, hogy a jó Frigyes igen szerencsés módon szabadult meg az aláaknázott vulkánikus talajról.

Őszintén kívántam neki szerencsét s még néhány levelet váltottunk: az an kissé ritkábban írtunk egymásnak, s egy év múlva azt a hirt vettem, hogy egy szép és egészséges kis leányuk született.

A különös szépségről is keveset hallottam kerültem, hogy a haz őzelében megforduljak és csak bankaromtól hallottam meg annyit, hogy Zeppa társalgójával csöndben és visszavonultan él kis villájában, pontosan elküld a pénz kamatjairt és a hozzákepest jó partietkat és más előkelő idegenek közeledését is nagyon hidegen és határozottan visszautasította.

Ismét eltelt egy év. Az egész regényt kezdtem könnyöösen venni: mintha csak valami köd takarta volna e történetet, midőn egy Frigyesről kapott levél az egész dolgot ismét élénk emlékezetembe hozta. A következőket írta:

Már két kis leányuk van, ha ez ugyan téged érdekel, és képzeld Napolyba készüök. Feleségem, ki egy kevésse gyöngékedő, épp oly leküzdhetetlen vágyat érez Olaszországot, vagyis nápolyt látni, mint én, s mivel mostanában mindig ideges vagyok, nemsokára indulok is. Nagyon örülök, hogy viszontláthatlak s veled i mét s tengerparon bolyonghatok, s az illatterhes, meleg levegőt élvezhetem, és a Specchi kavéházban Gravast és Spumist ebetem! Mevláthatod hogy a szentjánoskenvetet evő kis Bertából milyen szép asszony lett. Ha csak lehet, régi lakasom közeleiben, a Rivieran szeretnék egy villát kibérelni, A gyerekeket is magunkkal hozzuk, egy cselédet és Pétert az inast. Ha megteheted kedves katatom... s itt meg bírásai következtek a lakás keresésére nézve.

A levél következtében sötét gondolataim támadtak, Csakugyan örökre elfeledte volna Frigyes szerelmivizonyát? Hát olyan muló utiregény volt az, hogy most merészelhet az oroszlan barlangjába menni? E kérdések foglalkoztattak. De később megnyugtattam magamat. Ugy látszik nagyon boldog élete van. Ket gyermeke van és feleségét észrevehető örömmel dicseri. De feltűnő volt, hogy két év óta egy szóval sem említette levélben a mulat, — sőt feltűnően kerülni látszott az erre vonatkozó emlékeztést. Az ilyet nem lehet nyom nélkül hitörülni emlékezetünkben, s ha e dolog olyan jelenrételen epidzód lett volna mint valami fiatalkori tréfa, ugy bizonyosan említette volna azt, vagy tréfált volna fellette.

Ezt a mély hallgatást nem szeretem, Nem tartom idejövetelet oly veszélytelennek mint képzem visszaemlékezéseim eredménye az lett, hogy igyekeztem őt Nápolytól távol tartani s idejövetelet megakadályozni. Megirtam, hogy itt a lakások mind el vannak foglalva, járványok uralkodnak, a politikai viszonyok nagyon bizonytalanok — és még sok ilyesmit. Egy pillanatig arra is gondoltam, hogy Nápolyt más lakhelyyel cseréjem föl. De e tervrol zonnal levettem. A ravasz leány bizonyára átlátott volna tervemen, s eltalalta volna annak valódi okát, és akkor valószínűleg még rántottam volna a dolog állásán.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Kamarai közlemények.

A debreczeni m. kir. dobánygyár négy munkaterme 130 c/m. magas faburkolattal lesz ellátandó, mely munkálat kivitelére f. hó 13) lejárattal nyilvános árlejtés tartatik.

A m. kir. államvasutak igazgató-ága az egy évre szükséges vasuti kereg menetjegyek beszerzésére f. hó 14-iki lejárattal árlejtési hirdet. Szükséglet 30 millió darab.

A m. kir. államvasutak igazgató-ága az 1900 évben szükséges vonatok villamos világítására alkalmazandó akkumulátorok szállítására f. hó 15-iki lejárattal nyilvános pályázatot hirdet.

A m. kir. államvasutak f. hó 15-iki lejárattal a következő útv. neműek szállítására hirdet pályázatot: lámpa üveg, rubin vörös, smaragd zöld üvegek, üvegtáblára és tükörre.

Mindazok, kik ezen szállítások iránt érdeklődnek, a hirdetményeket, ajánlati mintákat megtekinthetik.

Debreczen, 1900, szeptember 6.

Kereskedelmi és ip.rkamara.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 11.

A tészaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buzsa	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Tiszavidéki	76	7.36	7.60	80	7.75	07.95
"	77	7.40	7.75	81	7.80	08.05
"	78	7.55	7.90	82	7.95	08.15
Fehérmegyei	79	7.70	8.00	83	8.10	08.25
"	76	7.35	7.65	80	7.70	07.90
"	77	7.45	7.75	81	7.80	08.00
"	78	7.60	07.90	82	7.90	08.10
Pest vidéki	79	7.70	08.00	83	8.00	08.20
"	76	7.10	7.15	80	7.15	07.20
"	77	7.30	7.35	81	7.35	07.40
Bánsági	78	7.45	7.50	82	7.50	07.55
"	79	7.35	07.45	83	7.45	07.55
"	76	7.40	07.50	80	7.50	07.60
Bácskai	77	7.55	7.65	81	7.65	07.75
"	78	7.60	7.70	82	7.70	07.80
"	79	7.70	7.80	83	7.80	07.90

	Min. hekt.-ben	Ar	Ar
Ruzs elsőrendű	uj	70-72	6.70 6.85
" másodrendű	"	"	6.55 6.65
Árpa takarmánynak	"	60-62	5.90 6.10
" égetni való	"	62-64	5.60 5.80
" serföldzei	"	64-66	0.00 0.00
Zab	uj	39-41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	"	5.60 5.85
" más nemű	"	"	0.00 0.00
Repce bánsági	"	"	12.75 13.25
Köles	"	"	5.00 5.30

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiact. szept. 11. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kkg. felüli) — kr. Közép p. kint 300-340 kkg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat nehéz (paronkint 320 kkg. 96-97 kr. Fialat könnyű paronkint 250 kkg. sulyban 96-98 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kkg. sulyban 95-96 krig.

Sertés létszám: 1900. évi szept. hó 11. napján volt készlet 38956 darab, szept. 11. felhajtattott 2077 drb. 1900 szept. 11 én elszállított 573 drb. aug. 27-re maradt 39189 drb.

8638—1900.

Árverési hirdetmény.

A közös hadseregbeli lovaskaszárnya mellett levő Juhász Józsefné-féle mintegy 4 köblös, Hegedüs István féle mintegy 2 köblös, Szotyori Nagy Károly-féle mintegy 8 köblös majorsági föld, laképülettel, szőlő-ültetvényvel és gyümölcsösselel együtt az 1900. évi okt. hó 1-től az 1903. év október 1-ig terjedő 3 évre az 1900. évi szept. 24-én d. e. 9 órakor a város-

háza nagytermében tartandó árverésen haszonbérbe adatni fog.

Miről az árverési szándékozók azal értesítettnek, hogy a kikiáltási ár 10 %-a készpénzben, bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez letendő s hogy az árverési feltételek a számvevő-ségnél megtekinthetők.

Debreczen, 1900. szept. 6.

A városi tanács.

M. á. vasutak menetrendje 1900. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

		6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé	d. u.	3 37
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli	12 —	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
" m. áll. v.-tól	reg.	5 28
" vásártérről	reg.	5 51
H.-Böszörmény	m. áll. v.-tól	d. u. 4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u. 4 15
" m. áll. v.-tól	d. e.	11 20
" vásártérről	d. e.	11 29
Füzes-Abony felé	m. á. v.-tól	reg. 4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Köcs—Polgár felé	m. á. v.-tól	d. u. 4 16
Ohat-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással).	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 40
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
" " " " " " " "	d. u.	12 16
" " " " " " " "	gy.-v.	d. u. 3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
" (gyorsv.)	este	8 46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12 07	
Kassa—Miskolcz felől	este	7 53
" vásártérré	reg.	8 09
" máv.-hoz	reg.	8 07
B.-Sz.-Mihály—	vásártérré	este 6 52
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este 6 41
" vásártérré	d. u.	3 22
" máv.-hoz	d. u.	3 30
F.-Abony felől vartérré	d. u.	5 27
" m. á. v.-hoz	d. u.	5 36
Ohat-Köcs—Polgár felől vásártérré	reg.	7 50
" " " " " " " "	máv.-hoz	reg. 8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
" " " " " " " "	d. u.	3 13

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ház a Kossuth utcában családi viszonyok folytán jutányosan eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31. Szvatos.

Felvétetik I. első vagy II.-od osztályu gimnasiunai tanuló teljes ellátásra, szerény díjak mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Ócska vasat a legmagasabb napi áron vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarán.

Ügyes rajzoló pár heti munkára kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Vas és cserépkályhák reperálását, felállítását, csövek beállítását jutányos árért elfogadom. **Szilágyi Gábor** kályhas, Hatvan-u. 9. sz.

Templomülés a debreczeni Deak-Ferencz-utcai izr. templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök áron eladó, vagy a folyó évre 40 frtért bére kiadó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Vb. **Balogh Gyula** csődtömegéhez leltározott s a csődleltár 1—690. tétele alatt foglalt 3483 kor. 40 fillérre becsült **fűszerárúk** és **bolti felszerelések**. — a melyekbe nincsenek beszámítva a már kiárusított 856 korona becsértékű áruk — a csődvaiasztmány határozata folytán zárt ajánlati versenytárgyalás útján ezennel eladatnak, még pedig akként, hogy a leltár 481 es 482 tétele alatti bolti felszerelésekre és Wertheim szekrényre külön külön is adható be ajánlat.

Felhivatnak ennél fogva a venni szándékozók, hogy ajánlataikat zárt levélben, a becsérték 10%-ának letétele mellett, **Dr. Kun Mihály** ügyvéd tömeggondnokhoz (Debreczen, Piacz-u. 79. sz.), a kinél a leltár és közbenjöttével az áruk is megtekinthetők — legkésőbb f. évi szept. hó 16-ának d. u. 5 órájáig adják be.

A választmány a beadott ajánlatok felett f. é. szept. 17-én d. u. 4 órakor legjobb belátása szerint határoz és esetleg az összes ajánlatokat mellőzi.

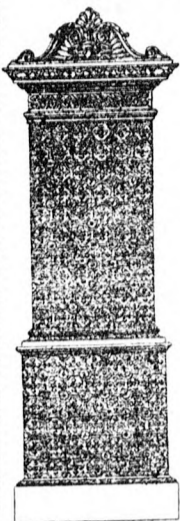
A csődtömeg az áruk mennyiségéért és minőségéért nem szavatol.

Azon ajánlattevő, aki a bolti felszerelést megveszi, jogositva lesz a boltot, raktárt és a pinczét f. é. nov. 1-ig bérüzetés nélkül használni.

Csődtömeggondnok.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

mint egyedüli elarusító Debreczen és vidékére, ajánlja nagy választékban raktaron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melk ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kiüötetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosittatik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes arengedménynyel vállalom el.

Régi kályhák tisztítását és átrakását a legelőnyösebb árak mellett eszközöltetem.

kész felállított mintakályhák raktaron megtekinthetők.

Bikszádi

árlappal és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

a

kútkeszeléség

Bikszád,

(Szatmármegye.)

Bikszádi

ásványos gyógyvizet, mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvost-

nár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva főlebe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeteknek. Gyógyító hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légsőburut, hangszálag hurut, verköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkörnél, továbbá kitünő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj és epehólyag bántalomnál, a telek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specifium vált be.

Bikszádi viz berloje s a sztojkai viz főelarusító:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkai

ásványvizet, mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása szigoru diéta betartásával: idült gyomor bántalom, máj és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönben **czukorbetegség**nél alkalmazva valóságos csodákat művel, kitünő hatásu a SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ a légzőszer. ek ös-zes bántalmainál, valamint a női bajok es görvélykóros bántalmaknál is. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ dus szénsavtartalmánál fogva akár borral, akár gyümö esszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital parját ritkítja. A SZSOJKAI ÁSVÁNYVIZ hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annál is inkább, mert hosszabb állás után nem esapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

SZTOJKAI

árlappal

és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

a

FORRÁSKESZELÉSÉG

SZTOJKAI,

u. p. Magyar Lapos.

Szolnok-Doboka m.